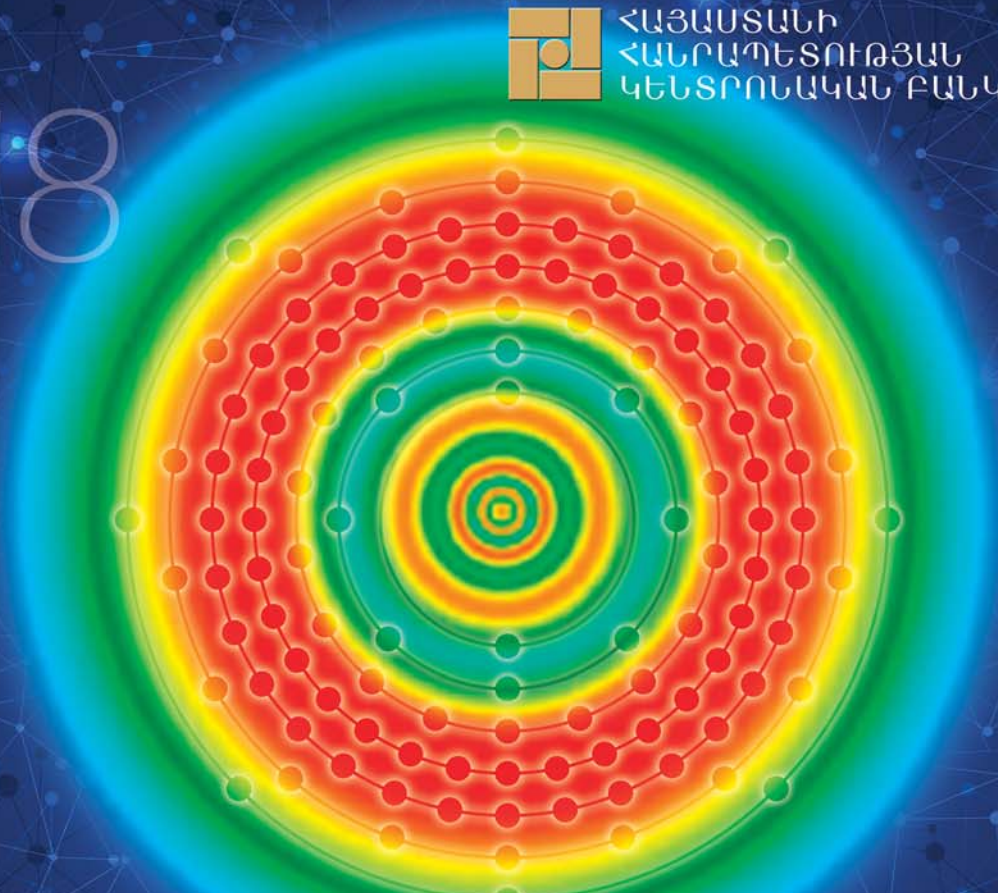

118

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՀՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅԱՆ
2022

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՀՈՒՇԱԴՐԱՄՆԵՐ 2022

Ե Ր Ե Վ Ա Ն 2023

Մարին Գալստյան

ՀՀ կենսորոնական բանկի
նախագահ

Հարգելի ընթերցող

Սիրով ներկայացնում եմք «Հայաստանի Հանրապետության հուշադրամներ – 2022» տարեկան հանդեսը:

ՀՀ կենտրոնական բանկը 2022 թ. հուշադրամների թողարկման տարեկան ծրագրով թողարկել է պատմական և մշակութային մի շարք հիշարժան իրադարձություններին նվիրված հուշադրամներ՝ մեկ անգամ ևս ընդգծելով դրանց արժեքների ու հանրահռչակման անհրաժեշտությունը ոչ միայն հայ, այլև միջազգային հանրության և դրամագիտական հանրության շրջանում:

2022 թ. հունվարի 28-ին նշվեց Հայաստանի ազգային բանկի կազմավորման 30-րդ տարեդարձը: Պետական նշանակություն ունեցող այս իրադարձության կապակցությամբ թողարկվել են երկու տեսակի հուշադրամներ՝ ընդգծելով հայոց բանակի՝ որպես անվտանգության պահպանման կարևորագույն երաշխավորի դերն ու առաքելությունը հայ ժողովրդի կյանքում:

Հայ բանաստեղծ և մշակութային-հասարակական գործիչ Եղիշե Չարենցի ծննդյան 125-ամյակին ՀՀ կենտրոնական բանկն արձագանքեց ոսկե հուշադրամի թողարկմամբ՝ արժանին մատուցելով մեծանուն բանաստեղծի հիշատակին:

Գնահատելով ևս մեկ նշանավոր հայի, ում կյանքն ու ստեղծագործական ուղին արվեստին անձնվեր ծառայելու վառ օրինակ է, և արժևորելով նրա ստեղծագործական ինքնատիպությունը՝ 2022 թ. թողարկվել է դիրիժոր և կոմպոզիտոր Օհան Դուրյանի ծննդյան 100-ամյակին նվիրված հուշադրամը: Եղիշե Չարենցի և մաեստրո Օհան Դուրյանի հոբելյանների կապակցությամբ տեղի են ունեցել մշակութային միջոցառումներ, որոնց պատվավոր մասնակիցն է եղել նաև ՀՀ կենտրոնական բանկը:

Տարվա թողարկումները համալրվել են ևս մեկ հուշադրամով՝ նվիրված 18-րդ դարի հայ ազգային-ազատագրական շարժման առաջնորդ Դավիթ Բեկին, ով հայ ժողովրդի ճակատագրի ու ազատագրման համար անձնուրաց պայքար մղած նվիրյալ է:

2022 թ-ից ՀՀ կենտրոնական բանկը ձեռնամուխ է եղել համաշխարհային գիտության մեջ հայ գիտնականների ներդրումներին վերաբերող հուշադրամների շարքի թողարկմանը: Շարքի անդրանիկ թողարկումը Մենդելեևի պարբերական աղյուսակի արհեստական ռադիոակտիվ տարրին նվիրված «Օգանեսոն (Og)» անվանմամբ հուշադրամն է: «Og» տարրը սինթեզվել է աշխարհահռչակ գիտնական, ֆիզիկոս Յուրի Հովհաննիսյանի անմիջական ղեկավարությամբ և 2016 թ. Տեսական և կիրառական քիմիայի միջազգային միության կողմից անվանակոչվել է նրա անունով:

ՀՀ կենտրոնական բանկը, պահպանելով ՀՀ հուշադրամները դրամագիտական հեղինակավոր մրցույթներում ներկայացնելու ավանդույթը, 2021 թ. թողարկման հուշադրամները ներկայացրել է Ռուսաստանի Դաշնությունում անցկացված «Դրամների համաստեղություն-2022» 16-րդ միջազգային մրցույթում, որին մասնակցել են երկու տասնյակից ավելի կազմակերպություններ: ՀՀ կենտրոնական բանկն ունեցել է աննախադեպ հաղթանակ. Առնո Բաբաջանյանի ծննդյան 100-ամյակին նվիրված արծաթե հուշադրամն արժանացել է մրցանակների միաժամանակ երեք անվանակարգերում՝ «Տարվա հուշադրամ», «Գեղարվեստական հաջող լուծում» և «Հանդիսատեսի համակրանք»:

Համոզված են, որ 2022 թ. թողարկված հուշադրամները ևս, շնորհիվ յուրահատուկ գեղարվեստական ձևավորման և բովանդակային լուծումների, քեմատիկ առանձնահատկությունների և հատման ժամանակակից տեխնոլոգիաների կիրառման, իրենց ուրույն տեղը կգտնեն հայ և համաշխարհային դրամագիտության պատմության էջերում:

Գևորգ Թումանյան

Արժույթի թողարկման և
դրամագիտության կենտրոնի
ղեկավար

ՀՈՒՇԱԴՐԱՄՆԵՐ 2022

2022 թ. ՀՀ կենտրոնական բանկը, Լեհաստանի և Լիտվայի դրամահատարանների հետ համագործակցությամբ, թողարկել է վեց տեսակի հորելյանական ոսկե և արծաթե հուշադրամներ՝ համալրելով «Հայոց պետականություն», «Անվանի անհատներ», «Մշակույթ» թեմատիկ շարքերը:

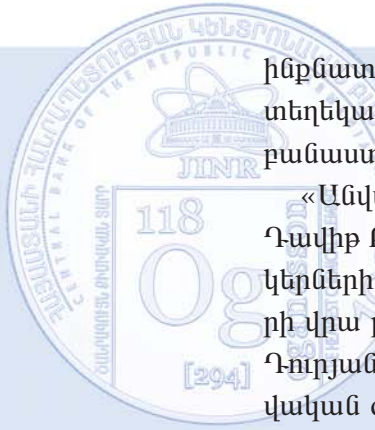
«Հայոց պետականություն» թեմատիկ շարքի ներքո Լիտվայի դրամահատարանում հատվել են «Հայոց բանակի կազմավորման 30-ամյակ» ոսկե և արծաթե հուշադրամները՝ պահպանելով շարքի

ձևավորման տրամաբանությունը. ոսկե հուշադրամը կլոր է, իսկ արծաթե հուշադրամը՝ ութանկյուն: Հուշադրամների դարձերեսին ներկայացված պատկերները՝ արևի ֆոնին քեատարած արծիվը, վահանը և սուրը, որոնք կազմում են ՀՀ զինված ուժերի զինանշանի հատված, կատարված են հատման դասական տեխնոլոգիաների կիրառմամբ:

2022 թ. ՀՀ կենտրոնական բանկի թողարկած մյուս չորս հուշադրամները հատվել են Լեհաստանի դրամահատարանում:

Եղիշե Չարենցի ծննդյան 125-ամյակին նվիրված ոսկե հուշադրամը թողարկվել է «Անվանի անհատներ» շարքի շրջանակում: Հուշադրամի դիմերեսին և դարձերեսին անվանի բանաստեղծին նվիրված հուշարձաններից դրվագների և Եղիշե Չարենցի ստորագրության պատկերումներ են, որոնք աչքի են ընկնում հստակությամբ ու ոճային

ինքնատիպությամբ: Եղիշե Չարենցի կյանքի և գործունեության մասին համապարփակ տեղեկատվություն ներկայացնող գրքույկի կազմման գործում զգալի ներդրում են ունեցել բանաստեղծի անունը կրող տուն-թանգարանի մասնագետները:

«Անվանի անհատներ» շարքը համալրվել է երկու արծաթե հուշադրամներով՝ նվիրված Դավիթ Բեկին և Օհան Դուրյանի ծննդյան 100-ամյակին: Դրանք ձևավորված են պատկերների՝ դասական ոճին բնորոշ հստակությամբ և առանձնացնում են փոքր մակերեսների վրա թեմաների բազմաբովանդակ ու կերպարների դինամիկ ներկայացմամբ: Օհան Դուրյանի ծննդյան 100-ամյակին նվիրված արծաթե հուշադրամի էսքիզների և տեղեկատվական գրքույկի պատրաստման աշխատանքների ընթացքում համագործակցություն է հաստատվել անվանի երաժիշտ-կոմպոզիտորի ընտանիքի անդամների հետ, որոնք տրամադրել են մատերոյի կենսագրությանն առնչվող նյութեր և նոտաներ՝ նրա հեղինակած «Ունիվերսալիզմ» ստեղծագործությունից:

«Գիտություն» թեմայի ներքո թողարկվել է արծաթե հուշադրամ՝ նվիրված Մենդելեևի պարբերական աղյուսակի արհեստական ռադիոակտիվ «Օգանեսոն (Og)» տարրին՝ սկիզբ դնելով հայ գիտնականների հայտնագործություններն արժևորող հուշադրամների նոր շարքի:

Հուշադրամի ձևավորման աշխատանքների ընթացքում համատեղ աշխատանք է տարվել Ռուսաստանի Դաշնության Միջուկային հետազոտությունների միացյալ ինստիտուտի ղեկավարության և նույն ինստիտուտի միջուկային ռեակցիաների լաբորատորիայի գիտական ղեկավար Յուրի Հովհաննիսյանի հետ, ում անունով էլ անվանակոչվել է նշված քիմիական տարրը:

2022 թ. ՀՀ կենտրոնական բանկի թողարկած հուշադրամներն առանձնացել են բովանդակային ուշագրավ լուծումներով, հատման տեխնոլոգիայով և հետաքրքրություն առաջացրել ինչպես դրամագետների և դրամանիշերի մասնագետ-հավաքորդների հանրության՝ հայտնվելով մասնավոր հավաքածուներում, այնպես էլ հանրության տարբեր շրջանակներում:

ՀՀ դրամանիշերի դիզայներները, շարունակաբար կատարելագործելով իրենց մասնագիտական հմտությունները, 2022 թ. ևս ստեղծել են գաղափարապես հարուստ և ինքնատիպ ձևավորմամբ հուշադրամներ, ինչի շնորհիվ աճում է հայ հասարակության հետաքրքրությունը ՀՀ կենտրոնական բանկի թողարկումների նկատմամբ, իսկ ՀՀ հուշադրամները պահպանում են իրենց մրցունակությունը միջազգային դրամագիտական շուկաներում:

Հայոց բանակի կազմավորման 30-ամյակ (1992 – 2022 թթ.)

*Թեմա՝ Հայոց ղեսականություն
Հայաստանի զինված ուժեր*

Դիմերես՝ ՀՀ զինանշանը:

Դարձերես՝ ՀՀ զինված ուժերի զինանշանից հասված:

Էսիզներին հեղինակն է Հարություն Սամունյանը:

Հուշադրամները հասվել են Լիսվայի դրամահասարանում:

Անվանական արժեքը	10 000 դրամ
Մետաղը/հարզը	ոսկի 900°
Քաշը	8,6 գ
Տրամագիծը	22,0 մմ
Որակը	դրուֆ
Դրամաւորը	ասամնավոր
Թողարկման քանակը	400 հաւ
Շրջանառության մեջ է դրվել	14. 04. 2022 թ.

Անվանական արժեքը	1000 դրամ
Մետաղը/հարզը	արծաթ 925°
Քաշը	33,6 գ
Տրամագիծը	40,0 մմ
Որակը	դրուֆ
Դրամաւորը	ասամնավոր
Թողարկման քանակը	400 հաւ
Շրջանառության մեջ է դրվել	14. 04. 2022 թ.

1992 թ. հունվարի 28-ին ՀՀ Կառավարությունն ընդունեց «Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարության մասին» պատմական որոշումը՝ ազդարարելով Հայոց ազգային բանակի ստեղծումը:

Հայոց բանակը, հաղթահարելով ծանրագույն փորձություններ, կազմավորվել է անկախ պետականության կայացման ժամանակաշրջանում և դարձել հայ ժողովրդի անվտանգության պահպանման կարևորագույն երաշխավորը:

Անցնելով մարտական փառավոր ուղի՝ Հայոց բանակը 30 տարի շարունակ պատվով է կատարել իր առաքելությունը պետության և ժողովրդի հանդեպ:

Հայոց բանակը հայ ժողովրդի հավաքական կամքի, ուժի և քաջության, նվիրվածության և հայրենասիրության խորհրդանիշն է: Հայոց բանակում ծառայելը յուրաքանչյուր հայի ոչ միայն

պատվի գործն է, այլև կոչումը: Հայ զինվորը հայրենիքին իր նվիրումով, ռազմական տաղանդով, մարտական ոգով, խիզախությամբ ու սխրանքներով փառավորում է Հայոց բանակը:

Դավիթ Բեկ

*Թեմա՝ Անվանի անհասներ
Տայ զորավարներ*

*Դիմերես՝ Հալիձորի բերդադարձից Խուսնու լեռան ֆոնին, ջահի և թի ղափերներ:
Դարձերես՝ որվազ Դավիթ Բեկի հուշարձանից՝ Կաղանկուն (խանդավազորներ՝ Ս. Բաղդասարյան,
Մ. Նուրիջանյան, 1978 թ.), ձիու ոտների սակ թափված զենքի ղափերներ:*

*Էսթիլների հեղինակն է Վարդան Վարդանյանը:
Հուշադրամը հասվել է Լեհաստանի դրամահասարանում:*

Անվանական արժեքը	1000 դրամ
Մետաղբ/հարզը	արժաք 925°
Քաշը	33,6 գ
Տրամագիծը	40,0 մմ
Որակը	դրուֆ
Դրամաւորքը	աւսամնավոր
Թողարկման փանակը	250 հաւս
Շրջանառության մեջ է դրվել	23. 05. 2022 թ.

ԴԱՎԻԹ ԲԵԿԸ (ծննդյան թիվն անհայտ է, մահացել է 1728 թ. վերջին) հայ ազգային-ազատագրական շարժման առաջնորդ է, զորավար:

Ծառայել է Վրաց թագավոր Վախթանգ VI-ի բանակում: Սյունիքի հայերի խնդրանքով իր զորախմբով 1722 թ. սեպտեմբերին մտել է Սիսիան և Կապան ու ղեկավարել օտար զավթիչների դեմ բռնկված ժողովրդական շարժումը:

1722-1725 թթ. ազատագրել է ամբողջ Սյունիքը իրանական զորախմբերից ու մահմեդական զավթիչներից: Կարճ ժամանակահատվածում կազմակերպել է հայկական կանոնավոր զորագնդեր ու կարգավարժ բանակ, վերականգնել հին բերդերն ու ամրությունները, ստեղծել ռազմական հենակետեր՝ հիմնելով հայկական անկախ իշխանապետություն՝ Հալիձոր կենտրոնով:

1725-1727 թթ. օսմանյան բանակը փորձել է գրավել Սյունիքը: 1727 թ. փետրվարի 26-ին Դավիթ Բեկն իր զորքով ամրացել է Հալիձորի բերդում, հերոսաբար կռվել այն պաշարած թուրքա-

կան զերակշիռ զորքերի դեմ, մարտի 4-ին անապասելի հակազդրոհով ջախջախել և փախուստի մատնել նրանց Սյունիքի սահմաններից դուրս: Հալիձորի ճակատամարտում ոչնչացվել է 13000 թուրք ասկյար, թշնամուց առգրավվել է 148 մարտական դրոշ: Ձեռք բերված հաղթանակը մեծապես նպաստել է Սյունիքի և Արցախի հայ ազատագրական շարժման համախմբմանն ու հայկական զորքերի հետագա հաջողություններին:

Դավիթ Բեկը հայրենասիրության խորհրդանիշ է, հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի ռահվիրա:

Դավիթ Բեկին են նվիրված Բաֆֆու «Դավիթ Բեկ» պատմավեպը, Արմեն Տիգրանյանի համանուն օպերան և Համո Բեկնազարյանի գեղարվեստական կինոնկարը: Դավիթ Բեկի հուշարձանը կանգնեցվել է Սյունիքի մարզի Կապան քաղաքում, նրա անունով կոչվել են փողոցներ Երևանում և Հայաստանի Հանրապետության այլ բնակավայրերում:

Եղիշե Չարենց Ծննդյան 125-ամյակ

*Թեմա՝ Անվանի անհասներ
Գրականություն*

Դիմերես՝ դրվագ Չարենցին նվիրված «Ամբոխները խելագարված» հուշարձանային կոմպոզիցիայից
(*ֆանդակագործ՝ Ն. Նիկողոսյան, ճարտարապետ՝ Ջ. Թորոսյան, 1985 թ.*):

Դարձերես՝ դրվագ Չարենցի հուշարձանից (ֆանդակագործ՝ Ղ. Չուբարյան, 1957 թ.) և
նրա ստեղծությունը:

Էսքիզների հեղինակներն են Լուսինե Լալայանը (*դիմերես*), Էդուարդ Կուրդինյանը (*դարձերես*):
Հուշադրամը հասվել է Լեհաստանի դրամահասարանում:

ԵՂԻԶԵ ՉԱՐԵՆՑԸ (Եղիշե Սողոմոնյան, 1897–1937 թթ.) հայտնի հայ բանաստեղծ է, արձակագիր, թարգմանիչ, հրատարակիչ, հրապարակախոս, մշակութային-հասարակական գործիչ։ Ծնվել է հին հայկական Կարս քաղաքում։

Առաջին բանաստեղծությունը՝ «Ծաղիկները հեզ...», տպագրել է 1912 թ. Թիֆլիսի «Պատանի» ամսագրում, որին հաջորդել են «Երեք երգ տխրադալով աղջկան», «Ծիածանը», «Տաղարան» շարքերը, «Դանթեական առասպել»,

Անվանական արժեքը	10 000 դրամ
Մեսաղը/հարզը	ռսկի 900°
Քաշը	8,6 գ
Տրամագիծը	22,0 մմ
Որակը	դրուֆ
Դրամաշուրքը	ասամնավոր
Թողարկման քանակը	300 հատ
Շրջանառության մեջ է դրվել	14.04.2022 թ.

«Ամբոխները խելագարված» պոեմները, «Երկիր Նաիրի» վեպը և այլ հանճարեղ գործեր։

Ստեղծագործություններից շատերն առ այսօր արդիական են և ունեն համաշխարհային մեծ արժեք։ Բանաստեղծի գլուխգործոցներից է «Ես իմ անուշ Հայաստանին», որը որպես աղոթք է հնչում յուրաքանչյուր հայի շուրթերից։

Չարենցի վերջին մատյանը դարձավ «Գիրք ճանապարհին», որի պատրաստի տպաքանակն արգելվեց. նրան ձերբակալեցին՝ որակելով ազգայնամոլ և հակահեղափոխական։

Եղիշե Չարենցը վախճանվել է 1937 թ. նոյեմբերի 27-ին Երևանի բանտի հիվանդանոցում՝ 40 տարեկանում դառնալով ստալինյան բռնապետության զոհերից։ Արդարացվել է 1955 թ.։

Երևանում գործում է Եղիշե Չարենցի տուն-թանգարանը, նրա անունն են կրում Չարենցավան քաղաքը, դպրոցներ, փողոցներ, Գրականության և արվեստի թանգարանը։

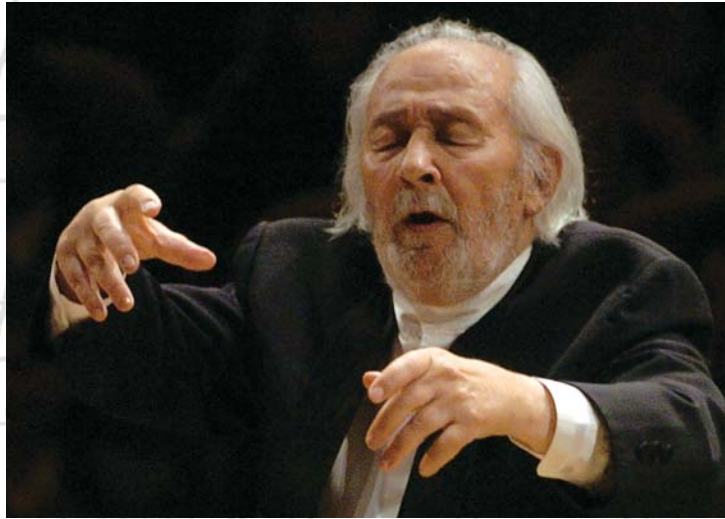
Օհան Դուրյան Ծննդյան 100-ամյակ

*Թեևս՝ Ասվանի անհասներ
Երաժշտություն*

*Դիմերես՝ Օհան Դուրյանի հեղինակած «Ունիվերսալիզմ» սեղծագործությունից հասված և
նրա ստրագությունը:*

Դարչերես՝ Օհան Դուրյանի դիմանկարը և նրա «խոսող» ձեռքերը:

*Էսփղների հեղինակն է Վարդան Վարդանյանը:
Հուշադրամը հասվել է Լեհաստանի դրամահասարակում:*

Անվանական արժեքը	1000 դրամ
Մետաղբ/հարզը	արժաք 925°
Քաշը	33,6 գ
Տրամագիծը	40,0 մմ
Որակը	դրոֆ
Դրամաւորքը	ասամնավոր
Թողարկման փանակը	200 հաւ
Շրջանառության մեջ է դրվել	13. 09. 2022 թ.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿ

ՕՀԱՆ ԴՈՒՐՅԱՆԸ (Օհանես Խաչատուրյան, 1922-2011 թթ.) հայ մեծանուն դիրիժոր է, կոմպոզիտոր, Հայկական ԽՍՀ ժողովրդական արտիստ (1967 թ.):

Ծնվել է Երուսաղեմում, երաժշտական մկրտությունը ստացել է Երուսաղեմի կոնսերվատորիայում, դիրիժորական վարպետությունը կատարելագործել Փարիզում, Վիեննայում:

1957-1974 թթ., ինչպես նաև 1991-1994 թթ. եղել է Հայաստանի պետական սիմֆոնիկ նվագախմբի դիրիժորը, հեռուստատեսության և ռադիոյի սիմֆոնիկ նվագախմբի գեղարվեստական ղեկավարը, Ալ. Մալեդիարյանի անվան օպերայի և բալետի ակադեմիական թատրոնի գլխավոր դիրիժորը:

Ստեղծագործական գործունեությունը ծավալվել է նաև Հայաստանի սահմաններից դուրս: 1962-1969 թթ. ղեկավարել է Լայպցիգի «Գևանդ-հաուզ» նվագախումբը և օպերայի նվագախումբը, 1987-1990 թթ. եղել է Ավինյոնի օպերային

թատրոնի երաժշտական ղեկավարը: Հանդես է եկել աշխարհի ավելի քան 110, այդ թվում՝ Վիեննայի օպերայի, Բեռլինի ֆիլհարմոնիայի, Մոսկվայի սիմֆոնիկ նվագախմբերի հետ:

Մահատրո Դուրյանը գերել ու հմայել է հանդիսատեսին իր «խոսող» ձեռքերի շնորհիվ՝ չգործածելով պարտիտուր ու դիրիժորական փայտիկ: Գրել է «Չոն Հայրենիքիս» երկը (խոսք՝ Ավ. Իսահակյանի, 1945 թ.), 4 պաստորալ կամերային նվագախմբի համար (1952-1953 թթ.), օրատորիա Կոմիտասի երկերի թեմաներով (1955 թ.), «Կոմիտասական» 2 սյուիտ սիմֆոնիկ նվագախմբի համար (1962 թ., 1971 թ.), ստեղծել է «Ունիվերսալիզմ» երաժշտական համակարգը (1975 թ.):

Պարգևատրվել է «Մովսես Խորենացի» մեդալով (1996 թ.), «Սուրբ Մեսրոպ Մաշտոց» շքանշանով (1997 թ.), արժանացել է Ֆրանսիայի արվեստների և գրականության շքանշանի ասպետի կոչմանը (1998 թ.):

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿ

Օգանեսոն (Og)

Թեմա՝ Մշակույթ

Գիտություն, գրականություն

*Դիմերես՝ Օգանեսոն (Og) փմիական սարի տասկեր,
Միջուկային հեսագոսությունների միացյալ ինստիտուի (ՄՀՄԻ) տասկերանեանը:
Դարչերես՝ Յուրի Հովհաննիսյանի դիմաբանդակը (բանդակագործ՝ Ղ. Չուբարյան, 1979 թ.):*

*Էսփղների հեղինակն է Վարդան Վարդանյանը:
Հուեադրամը հասվել է Լեհասանի դրամահասարանում:*

Անվանական արժեքը	1000 դրամ
Մեխաղը/հարզը	արձաք 925°
Քաշը	33,6 գ
Տրամագիծը	40,0 մմ
Որակը	դրուֆ
Դրամաշուրքը	ասամնավոր
Թողարկման քանակը	500 հաւս
Շրջանառության մեջ է դրվել	14. 04. 2022 թ.

ՕԳԱՆԵՍՈՆ (Og)-ը Մենդելեևի պարբերական աղյուսակի արհեստական ռադիոակտիվ տարր է, կարգահամարը՝ 118: Սինթեզվել է 2004 թ. Դուբնայի (Ռուսաստան) Միջուկային հետազոտությունների միացյալ ինստիտուտում (ՄՀՄԻ)՝ ռուս և ամերիկացի գիտնականների համատեղ խմբի կողմից: 2016 թ. Տեսական և կիրառական քիմիայի միջազգային միությունը տարրն անվանակոչել է Յուրի Հովհաննիսյանի անունով:

Յուրի Հովհաննիսյանը (ծնվել է 1933 թ.) աշխարհահռչակ գիտնական է, ֆիզիկոս, ֆիզիկամաթեմատիկական գիտությունների դոկտոր (1970 թ.), պրոֆեսոր (1981 թ.), ԽՍՀՄ ԳԱ թղթակից անդամ (1990 թ.), ՌԴ ԳԱ ակադեմիկոս (2003 թ.),

ՀՀ ԳԱԱ արտասահմանյան անդամ (2006 թ.), ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի Դ. Ի. Մենդելեևի անվան մրցանակի առաջին դափնեկիր (2021 թ.), Դուբնայի Գ.Ն. Ֆլյորովի անվան ՄՀՄԻ միջուկային ռեակցիաների լաբորատորիայի գիտական ղեկավար:

Յուրի Հովհաննիսյանի անմիջական ղեկավարությամբ հաջողությամբ իրականացվել են գերծանր քիմիական տարրերի ուսումնասիրման բազմաթիվ գիտափորձեր, մշակվել է ինքնատիպ փորձարարական սարքավորում՝ ամենաժանր միջուկների ստացման և դրանց հատկությունների ուսումնասիրության համար: Յուրի Հովհաննիսյանը արհեստական սինթեզի բնագավառում նոր ատոմային տարրերի 8 հայտնագործության համահեղինակ է, որոնք Մենդելեևի պարբերական աղյուսակում 104-105, 107, 114-118 կարգահամարներով են: Հեղինակ է նաև 3 մենագրության, 11 գյուտի և 500-ից ավելի գիտական աշխատությունների:

Հայաստանի Հանրապետության հուշադրամների շարքերը և թողարկման տարեթվերը

(1994 – 2022 թթ.)

ՀԱՅՈՑ ՊԵՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Պետականության դրամություն

Արցախ	(արժապ, 1994 թ.)
Ազգային ժողովի ժեմբ	(արժապ, 1995 թ.)
Արաւելայան թագաւորություն	(արժապ, 1995 թ.)
Արաւելունյաց թագաւորություն	(արժապ, 1995 թ.)
Բագրաւունյաց թագաւորություն	(արժապ, 1995 թ.)
Կիլիկյան թագաւորություն	(արժապ, 1995 թ.)
Հայաստանի Հանրապետության 10-ամյակ (1991–2001 թթ.),	(արժապ, 2001 թ.)
Հայաստանի Հանրապետության 15-ամյակ (1991–2006 թթ.),	(արժապ, 2006 թ.)
Հայաստանի Հանրապետության 20-ամյակ (1991–2011 թթ.),	(արժապ, 2011 թ.)
Հայաստանի Հանրապետության 25-ամյակ (1991–2016 թթ.),	(արժապ, 2016 թ.)
Հայաստանի Հանրապետության 25-ամյակ/ռուս. (1991–2016 թթ.),	(արժապ, 2016 թ.)
Հայաստանի առաջին Հանրապետության 100-ամյակ (1918–2018 թթ.),	(արժապ, 2018 թ.)
Հայաստանի Հանրապետության 30-ամյակ (1991–2021 թթ.),	(արժապ, 2021 թ.)

Հայաստանի զինված ուժեր

Սարդարադաս	(արժապ, 1994 թ.)
Հայաստանի զինված ուժեր	(ոսկի/արժապ, 2005 թ.)
Հայոց բանակի կազմավորման 15-ամյակ (1992–2007 թթ.)	(ոսկի, 2007 թ.)
Շուրիի ազաւագրման 15-ամյակ (1992–2007 թթ.)	(ոսկի, 2007 թ.)
Հայոց բանակի կազմավորման 20-ամյակ (1992–2012 թթ.)	(ոսկի/արժապ, 2012 թ.)
Շուրիի ազաւագրման 20-ամյակ (1992–2012 թթ.)	(ոսկի, 2012 թ.)
Հայոց բանակի կազմավորման 25-ամյակ (1992–2017 թթ.)	(ոսկի/արժապ, 2017 թ.)
Շուրիի ազաւագրման 25-ամյակ (1992–2017 թթ.)	(ոսկի, 2017 թ.)
Հայոց բանակի կազմավորման 30-ամյակ (1992–2022 թթ.)	(ոսկի/արժապ, 2022 թ.)

Հայկական դրամներ

Ճախարակ	(արժապ, 1994 թ.)
Ազգային դրամի 5 տարին	(արժապ, 1998 թ.)
Ազգային դրամի 15 տարին	(արժապ, 2008 թ.)
Ազգային դրամի 20 տարին	(արժապ, 2013 թ.)
Ազգային դրամի 25 տարին	(արժապ, 2018 թ.)

Հովհաննես Այվազովսկի	(արձաք, 2006 թ.)
Հակոբ Գյուրջյան-125	(նսկի, 2006 թ.)
Ժան Գառզու-100	(նսկի, 2007 թ.)
Վարդգես Սուրենյանց-150	(արձաք, 2010 թ.)
Թեոդոր Աֆենսովիչ	(արձաք, 2010 թ.)
Թորոս Ռուսին-800	(նսկի, 2011 թ.)
Սեփիան Աղաջանյան-150	(արձաք, 2013 թ.)
Արա Բեֆարյան-100	(արձաք, 2013 թ.)
Էդուարդ Իսաբեկյան-100	(արձաք, 2014 թ.)
Փանոս Թերլեմեզյան-150	(արձաք, 2015 թ.)
Արսակ Ֆեքվաճյան-150	(արձաք, 2016 թ.)
Ալեքսանդր Բաժբեուկ-Մելիֆյան-125	(արձաք, 2016 թ.)
Հովհաննես Այվազովսկի-200	(նսկի, 2017 թ.)
Հովհաննես Զարդարյան-100	(արձաք, 2018 թ.)
Վարդան Մախոխյան-150	(արձաք, 2019 թ.)
Ժանսեն-100	(նսկի/արձաք, 2020 թ.)
Եղիշեն Թադևոսյան-150	(արձաք, 2020 թ.)

Երաժշտություն

Արամ Խաչատրյան-100	(նսկի/արձաք, 2002 թ.)
Կոմիտաս	(նսկի, 2006 թ.)
Սայաթ-Նովա-300	(նսկի, 2012 թ.)
Կոմիտաս-150	(արձաք, 2019 թ.)
Առնո Բաբաջանյան-100	(արձաք, 2021 թ.)
Ալեքսանդր Սողեմիարյան-150	(արձաք, 2021 թ.)
Օհան Դուրյան-100	(արձաք, 2022 թ.)

Կինո, թատրոն, կրկես

Լեոնիդ Ենգիբարյան-75	(արձաք, 2010 թ.)
Մերգեյ Փարաջանով	(արձաք, 2012 թ.)
Վահրամ Փափազյան-125	(նսկի, 2013 թ.)
Համո Բեկնազարյան-125	(արձաք, 2017 թ.)

Անրի Վեռնոյ-100	(արձաք, 2020 թ.)
Հրաչյա Ներսիսյան-125	(նսկի, 2020 թ.)

Սյուրս

Տիգրան Պետրոսյան-70	(արձաք, 1999 թ.)
Ֆոսթոլի արքաները	(արձաք, 2008-2011 թթ.)
Պելե, Էյսեբիո, Լև Յաշին, Ֆրանց Բեկենբաուեր, Զբիգնև Բոնեկ, Մարիո Կեմպես, Յոհան Կրոյֆ, Միշել Պլատինի	

ՄՇԱԿՈՒՅԹ

Գիտություն, գրականություն

Հայոց գրերի գյուտի 1600-ամյակ	(նսկի, 2002 թ.)
«Մասյան ողբերգության» դրամի 1000-ամյակ	(արձաք, 2002 թ.)
Հայոց գրերի գյուտի 1600-ամյակ - Սահակ Ա Պարթև	(արձաք, 2005 թ.)
Հայոց գրերի գյուտի 1600-ամյակ - Վռամբաղուի արքա	(արձաք, 2005 թ.)
Մասենադարանի հիմնադրման 50-ամյակ	(արձաք, 2007 թ.)
Մխիթար Գոռի «Գիրք Դասասանի» 825-ամյակ	(արձաք, 2009 թ.)
Գլաձորի համալսարանի 725-ամյակ	(արձաք, 2009 թ.)
Հայ գրի տպագրության 500-ամյակ	(արձաք, 2012 թ.)
Հայկական այբուբենի տառերը, 39 տեսակի	(նսկի/արձաք, 2013 թ.)
Հայաստանի դասմության թանգարանի հիմնադրման 100-ամյակ	(արձաք, 2019 թ.)
Երևանի ղեռնական համալսարանի հիմնադրման 100-ամյակ	(արձաք, 2019 թ.)
Օգանեսուն (Օգ)	(արձաք, 2022 թ.)

Արվեստ

Օդերայի և բալետի թատրոնի հիմնադրման 75-ամյակ	(արձաք, 2008 թ.)
Ջազ	(արձաք, 2010 թ.)
Հայկական գորգ	(նսկեզոծ արձաք/արձաք, 2018 թ.)
Վիսապատրիկ, Արևագորգ, Արծվագորգ, Խորանագորգ, Խաչխորան գորգ, Մեղվաբուն գորգ, Կենաց ծառ գորգ, Վահանակիր գորգ, Որոտան գորգ, Պոռոպերդ գորգ	
Աշխարհի կերամիկան	(արձաք, 2018 թ.)
Հայկական կերամիկա, Ռուսական կերամիկա, Հունական կերամիկա, Չինական կերամիկա, Իրանական կերամիկա	
Գաբրիել Սունդուկյանի անվան ազգային ակադեմիական թատրոնի հիմնադրման 100-ամյակ	(արձաք, 2021 թ.)
Թբիլիսիի Պետրոս Ադամյանի անվան հայկական դրամատիկական թատրոնի կազմակերպման 100-ամյակ	(արձաք, 2021 թ.)

ԿՐԹՆ

Դիցարանություն

Մասունցի Դավիթ	(արձաք, 1994 թ.)
Անահիտ Ասվաթուհի	(նսկի, 1997 թ.)
Հայկ Նահապետ	(նսկի, 2007 թ.)

Քրիստոնեություն

Նոյի վայրէջքը Արարաթի	(նսկի, 1999 թ.)
XX դարի հայոց կաթողիկոսներ	(նսկի, 2008 թ.)
Սուրբ Սարգիս զորավար	(նսկի, 2009 թ.)
Ավետարանի ճեարարները հայ մանրանկարչությունում	(արձաք, 2010 թ.)
Ավետում, Մոգեղի երկրագործությունը, Մուսֆ Երուսաղեմ, Համբարձում	

Վիեննայի Մխիթարյան միաբանության հիմնադրման 200-ամյակ	(արձաք, 2011 թ.)
Նոյյան սաղան (7,77 գ/15,55 գ/31,1 գ)	(արձաք, 2012 թ.)
Լազարյան ճեմարանի հիմնադրման 200-ամյակ	(արձաք, 2015 թ.)
Նոյյան սաղան (1,0 գ/7,78 գ/15,55 գ/31,1 գ)	(նսկի, 2017 թ.)
Վենետիկի Մխիթարյան միաբանության հիմնադրման 300-ամյակ	(արձաք, 2017 թ.)
Կալկաթայի Հայոց մարդասիրական ճեմարանի հիմնադրման 200-ամյակ	(արձաք, 2021 թ.)

Կրոնական հուշարձաններ

Գառնի	(արձաք, 1994 թ.)
Սուրբ Էջմիածին	(նսկի/արձաք, 1998 թ.)
Անի	(նսկի/արձաք, 1998 թ.)
Հաղղաս	(արձաք, 1998 թ.)
Աղբամար	(նսկի/արձաք 1999 թ.)
Գանձասարի վանք	(արձաք, 2004 թ.)
Հայաստանի խաչքարեր	(արձաք, 2011 թ.)
Էջմիածնի խաչքար, Կեչառիսի խաչքար, Գնդեվանքի խաչքար, Գոռավանքի խաչքար, Նորավանքի խաչքար, Սանահինի խաչքար	
Հայկական վանքեր և եկեղեցիներ	(արձաք, 2012 թ.)
Սբ Էջմիածնի Մայր տաճար, Կեչառիսի վանք, Գնդեվանք, Գոռավանք, Նորավանք, Սանահին	
Սուրբ Էջմիածնի Մայր Տաճար	(արձաք, 2020 թ.)

Էջմիածնի գանձերը

Սուրբ Գեղարդ	(արձաք, 2013 թ.)
Սուրբ Գրիգոր Լուսավորչի Աջր	(արձաք, 2014 թ.)
Մրբալույս Մյուռնի կաթսա	(արձաք, 2014 թ.)
Խոսակերպ Սուրբ Նեան	(արձաք, 2016 թ.)
Սուրբ Հովհաննես Մկրչի մասունքով խաչ	(արձաք, 2016 թ.)
Սուրբ Գևորգի մասունքով խաչ	(արձաք, 2016 թ.)

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

Երկրաբարժի 10-րդ սարելից	(արձաք, 1998 թ.)
Պեքաբանի 110-ամյակ	(արձաք, 2003 թ.)
ՀՀ վճռաբեկ դատարանի 10-ամյակ	(նսկի 2008 թ.)
Անի-1050	(նսկի, 2011 թ.)
Արսաւս-2200	(նսկի, 2011 թ.)
Հայոց ցեղասպանության 100-րդ սարելից	(արձաք, 2015 թ.)
ՀՀ սահմանադրական դատարանի 20-ամյակ	(արձաք, 2015 թ.)
Երևան-2800	(արձաք, 2018 թ.)
Սարդարաղաշի հերոսամարտի 100-ամյակ	(արձաք, 2018 թ.)
Հայրենական մեծ ռաւերազմում սարած հաղթանակի 75-ամյակ	(արձաք, 2020 թ.)

ԲՆՈՒԹՅՈՒՆ

Բուսական աւխարհ

Ծիրան	(արձաք, 1994 թ.)
Հայկական խաղող	(արձաք, 2007 թ.)
Ծաղիկների գեղեցկությունը	(արձաք, 2010-2011 թթ.)
Գալանսուս Արշուեւնկոյի, Լվաժաղիկ Զանգեզուրի, Արսւեւնի Հայաստանյան, Զրնում Աղամի	
Նուռ	(նսկի, 2011 թ.)
Աւխարհի ամենահին ծառերը	(արձաք, 2014 թ.)
Մխոռաւեւնի սոսի, Հարյուր ձիւրի ռազանակեւնի, Հրեւակի կաղնի, Գեւնեալ Շեւմանի ծառը	

Կենդանական աւխարհ

Կովկասյան ջրասամույր	(արձաք/դղինձ-նիկել, 1997 թ.)
Հայկական ոռոր	(արձաք/դղինձ-նիկել, 1998 թ.)
Կովկասի կենդանական աւխարհ (արձաք, 2006-2008 թթ.)	
Լայնականջ ոզնի, Անդրկովկասյան գորւ առջ, Կովկասյան անառակասու, Միջերկրաժողային կրիա, Առաջավորասիական ընձառյուծ, Լայնախիթ բաղ,	

Իւխան, Հայկական իժ, Բեզուարյան այժ,
Հայկական մուֆլոն, Կովկասյան թաւոսն բվիկ,
Անդրկովկասյան սակիրյան կորազլովս

Կովկասյան ընձառյուծի սարի (արձաք, 2019 թ.)

Բնության հոււարձաններ

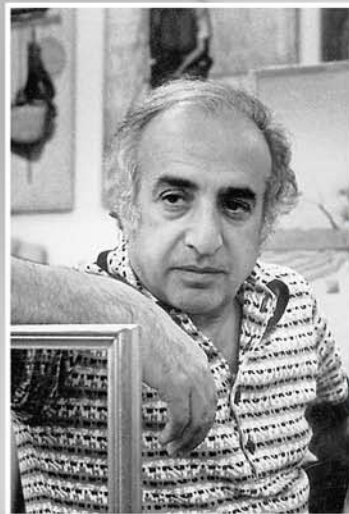
Աւխարհի լաբիրինթոսները (արձաք, 2016-2017 թթ.)
Բոսոնի լաբիրինթոսը, Վաալսի լաբիրինթոսը,
Բարսեւլոնայի լաբիրինթոսը, Մազոնեի լաբիրինթոսը

ՄՊՈՐՏ

Շախմաշի 32-րդ օլիմպիաղա	(արձաք, 1996 թ.)
Շախմաշի 32-րդ օլիմպիաղա	(արձաք, 1996 թ.)
Շախմաշի 32-րդ օլիմպիաղա	(դղինձ-նիկել, 1996 թ.)
18-րդ ձմեռային օլիմպիական խաղեր	(արձաք, 1998 թ.)
1998 թ. ֆուսբոլի աւխարհի առաջնություն	(արձաք, 1998 թ.)
Առաջին համահայկական խաղեր	(արձաք, 1999 թ.)
2006 թ. ֆուսբոլի աւխարհի առաջնություն	(արձաք, 2004 թ.)
Շախմաշի 37-րդ օլիմպիաղա	(նսկի, 2006 թ.)
Մենամարտի արվեստը	(արձաք, 2011-2012 թթ.)
Ջյուդո, Ուու, Կարատե, Կոխ	
2014 թ. ֆուսբոլի աւխարհի առաջնություն	(արձաք, 2014 թ.)
2018 թ. ֆուսբոլի աւխարհի առաջնություն	(արձաք, 2018 թ.)

ԽՈՐՀՐԴԱՆՇԱՆՆԵՐ

Կենդանակերտի նշանները
(արձաք, 2007-2008 թթ./նսկի, 2008-2009 թթ.)
Խոյ, Յուլ, Երկրորյակներ, Խեզգեւին,
Առյուծ, Կույս, Կեւոք, Կարիձ, Աղեղնավոր,
Այծեղջյուր, Ջրոս, Ջկներ

2023 թվականի Հայաստանի Հանրապետության հուշադրամների թողարկման ծրագիրը

Հայկական կինոյի հիմնադրման 100-ամյակ

Անվանական արժեքը	1000 դրամ
Մետաղը/հարգը	արծաթ 925°
Քաշը	33,6 գ
Տրամագիծը	40,0 մմ
Որակը	դրուֆ
Դրամաշարը	ասամնավոր
Թողարկման քանակը	200 հաւ

Հրան Ծափինյան-100

Անվանական արժեքը	1000 դրամ
Մետաղը/հարգը	արծաթ 925°
Քաշը	33,6 գ
Տրամագիծը	40,0 մմ
Որակը	դրուֆ
Դրամաշարը	ասամնավոր
Թողարկման քանակը	200 հաւ

Հակոբ Հակոբյան-100

Անվանական արժեքը	100 դրամ
Մետաղը/հարգը	արծաթ 925°
Քաշը	28,28 գ
Չափը	28,0 x 40,0 մմ
Որակը	լավացված
Դրամաշարը	հարթ
Թողարկման քանակը	250 հաւ

«Արարատ-73»-ի ոսկե դուրլի 50-ամյակ

Անվանական արժեքը	1000 դրամ
Մետաղը/հարգը	արծաթ 925°
Քաշը	33,6 գ
Տրամագիծը	40,0 մմ
Որակը	դրուֆ
Դրամաշարը	ասամնավոր
Թողարկման քանակը	400 հաւ

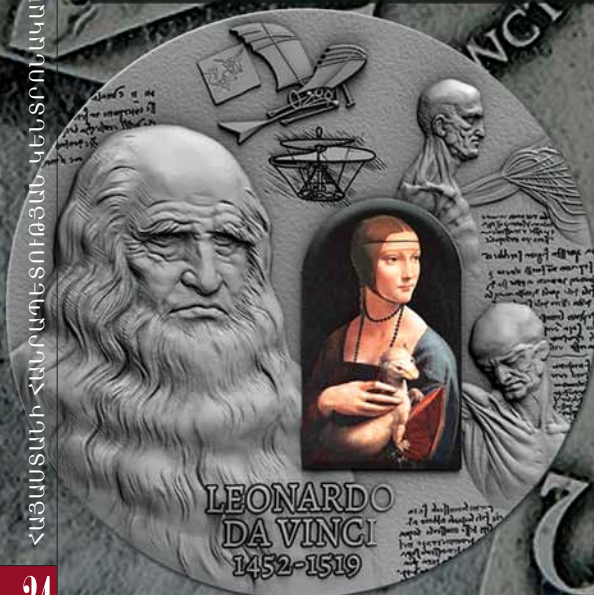
Ազգային դրամի 30 տարին

Անվանական արժեքը	5000 դրամ
Մետաղը/հարգը	արծաթ 925°
Քաշը	168,1 գ
Տրամագիծը	63,0 մմ
Որակը	դրուֆ
Դրամաշարը	հարթ, համարակալված
Թողարկման քանակը	400 հաւ

Դրամահասարաններ

ՀՀ կենտրոնական բանկի 2022 թ. բողարկման ծրագրով նախատեսված հուշադրամների հատումն իրականացվել է Լեհաստանի և Լիտվայի դրամահատարաններում:

MENNICA POLSKA

ISTNIEJE OD 1766 R.

Լեհաստանի դրամահատարան

Լեհաստանի դրամահատարանը հիմնվել է 1766 թվականին՝ լեհ թագավոր Ստանիսլավ Օգյուստ Պոնյատովսկու հրամանով: Թագավորի նպատակն էր ստեղծել այնպիսի դրամահատարան, որտեղ կհատվեն ամենագեղեցիկ մետաղադրամները:

Ներկայումս Լեհաստանի դրամահատարանը Լեհաստանի ազգային բանկի կողմից թողարկվող շրջանառու մետաղադրամների հիմնական և հուշադրամների միակ արտադրողն է: Դրամահատարանը արտադրում է նաև ոսկու ձուլակտորներ, հուշամեդալներ, բարձր որակի տարբերանշաններ, պաշտոնական և հերալդիկ կնիքներ տեղական կառավարման մարմինների համար: Լեհաստանի հուշադրամները նվաճում են պատվավոր մրցանակներ դրամագիտական ամենահեղինակավոր մրցույթներում:

ՀՀ կենտրոնական բանկը համագործակցում է Լեհաստանի դրամահատարանի հետ 1993 թ-ից,

երբ որոշում է ընդունվել թողարկել անկախ Հայաստանի Հանրապետության շրջանառու մետաղադրամները: ՀՀ 1-ին և 2-րդ շարքերի շրջանառու մետաղադրամների անդրանիկ թողարկումները հատվել են Լեհաստանի դրամահատարանում:

Լեհաստանի դրամահատարանում են հատվել նաև բազմաթիվ ՀՀ հուշադրամներ և հավաքածուներ, որոնցից են «Կոմիտաս», «XX դարի հայոց կաթողիկոսներ», «Եվրասիական տնտեսական միություն», «ՀՀ սահմանադրական դատարանի 20-ամյակ», «Վարդան Մամիկոնյան», «Ֆուտբոլի արքաները», «Աշխարհի կերամիկան»:

ՀՀ կենտրոնական բանկը Լեհաստանի դրամահատարանի հետ համատեղ իրագործել է Հայոց ցեղասպանության 100-ամյա տարելիցին նվիրված ծրագիրը, որի շրջանակում թողարկվել են Հայոց ցեղասպանության զոհերի հիշատակին նվիրված «Անմոռուկ» հուշամեդալը, «Նահատակված հայ մտավորականներ» և «Կորստի և պայքարի կոթողներ» հուշամեդալների հավաքածուները:

LIETUVOS MONETŲ KALYKLA

LITHUANIAN MINT

Լիսվայի դրամահասարան

Լիտվայի դրամահատարանը հիմնադրվել է 1990 թ. դեկտեմբերի 10-ին Վիլնյուսում: Գործունեության առաջին տարիներին դրամահատարանը հատում էր միայն շրջանառու մետաղադրամներ, իսկ 1993 թ-ից սկսած հատել է նաև հուշադրամներ, հուշամեդալներ, հուշանվերային արտադրանք:

Եվրոմիության անդամ դառնալուց հետո՝ 2015 թ. հունվարի 1-ից, Լիտվայի տարածքում սկսեց շրջանառվել եվրոն, և դրամահատարանին վստահվեց նաև եվրո մետաղադրամների արտադրությունը:

Ժամանակակից սարքավորումների, տեխնոլոգիական նորարարությունների կիրառության, արտադրանքի բարձր որակի ապահովման շնոր-

հիվ այսօր Լիտվայի դրամահատարանը դրամագիտական արժեքների արտադրության շուկայում համարվում է առաջատարներից մեկը: Դրա վառ ապացույցը յուրաքանչյուր տարի Արժույթի համաշխարհային տոնավաճառում (World Money Fair) և այլ միջազգային դրամագիտական մրցույթներում ստացած մրցանակներն են:

Լիտվայի դրամահատարանը մետաղադրամներ է հատում մի շարք երկրների համար, որոնց թվում են Հայաստանը, Բելառուսը, Լատվիան, Էստոնիան, Սլովենիան, Մոլդովան, Դոմինիկան, Վրաստանը, Լյուքսեմբուրգը, Ֆինլանդիան: 32-ամյա գործունեության ընթացքում դրամահատարանը իրականացրել է բազմաթիվ ծրագրեր, թողարկել ավելի քան 5 մլն հուշադրամ՝ կիրառելով հատման ավելի քան 20 տեխնոլոգիա:

Լիտվայի դրամահատարանը հատել է նաև աշխարհում առաջին թվային մետաղադրամը (digital coin):

ՀՀ կենտրոնական բանկի հետ Լիտվայի դրամահատարանը համագործակցում է 2001 թ-ից: Այստեղ են հատվել ՀՀ կենտրոնական բանկի 2014-2022 թթ. հուշադրամների թողարկման ծրագրերով նախատեսված բազմաթիվ հուշադրամներ, այդ թվում՝ միջազգային դրամագիտական մրցույթներում մրցանակների արժանացած «Հայոց ցեղասպանության 100-րդ տարելից», «Երևան-2800», «Կոմիտաս-150», «Ժամսեմ-100», «Առնո Բաբաջանյան-100» և այլ հուշադրամներ:

Ներքին մրցույթ - 2022

2022 թ. ՀՀ կենտրոնական բանկը կազմակերպել է
«Տարվա լավագույն հուշադրամ» անվանակարգով ներքին մրցույթ:
Մրցույթին ներկայացվել են ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից
2022 թ. թողարկված հուշադրամները:

ՀՀ կենտրոնական բանկի աշխատակիցները նախապատվությունը տվել են
«Եղիշե Չարենց-125» ոսկե և
«Դավիթ Բեկ» արծաթե հուշադրամներին:

«Եղիշե Չարենց-125» հուշադրամի էսքիզների
հեղինակներն են Լուսինե Լալայանը (դիմերես),
Էդուարդ Կուրդինյանը (դարձերես):

«Դավիթ Բեկ» հուշադրամի
էսքիզների հեղինակն է Վարդան Վարդանյանը:

Միջազգային մրցույթ - 2022

2022 թ. ՀՀ կենտրոնական բանկը մասնակցել է
Ռուսաստանի Դաշնությունում անցկացված

«Դրամների համաստեղություն-2022»

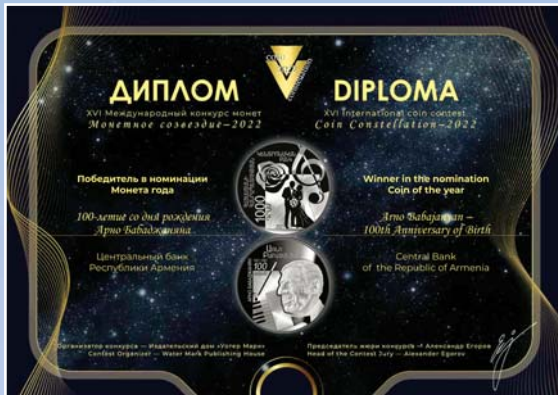
հուշադրամների 16-րդ միջազգային մրցույթին, որին
մասնակցության հայտով դիմել էր 21 կազմակերպություն
17 երկրից և ներկայացրել 2021 թ. թողարկված
140 հուշադրամ:

Մրցույթի հաղթողներն ընտրվել են մասնագիտական ժյուրիի
քվեարկության արդյունքներով:

«Արնո Բաբաջանյան-100» արծաթե հուշադրամը մրցույթում
արժանացել է մրցանակների երեք անվանակարգերում.

«Տարվա հուշադրամ»՝ 1-ին տեղ
 «Գեղարվեստական հաջող լուծում»՝ 3-րդ տեղ
 «Հանդիսատեսի համակրանք»

Հուշադրամը հատվել է Լիտվայի դրամահատարանում:

«Առնո Բաբաջանյան-100» հուշադրամի
 էսքիզների հեղինակն է Վարդան Վարդանյանը:

ՎԱՐԴԱՆ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆԸ միջազգային մրցույթներում մրցանակներ ստացած բազմաթիվ հայկական հուշադրամների և նամականիշների դիզայներ է: Նրա աշխատանքներից սկսուտական շարժման 100-ամյակին նվիրված «Եվրոպա» նամականիշը 2009 թ. 50 եվրոպական փոստային օպերատորների աշխատանքների

մրցույթում ճանաչվել է լավագույնը: Վ. Վարդանյանի հեղինակած «Հայ գրքի տպագրության 500-ամյակ» հուշադրամը 2013 թ. ճանաչվել է լավագույնը իտալական Վիչենցա քաղաքում անցկացված 10-րդ միջազգային մրցույթում, իսկ «Երևան-2800» հուշադրամը «Դրամների համաստեղություն-2019» 13-րդ միջազգային մրցույթի (ՌԴ) մրցանակակիր է:

Բովանդակություն

Ուղերձ	Մարտին Գալսյան	2
Հուլիսամյա 2022	Գևորգ Թումանյան	4
Հայոց լեռնակառուցություն	Հայոց բանակի կազմավորման 30-ամյակ (1992–2022 թթ.)	6
Անվանի անհատներ. հայ գործարարներ	Դավիթ Բեկ	8
Անվանի անհատներ. գրականություն	Եղիշե Չարենց. ծննդյան 125-ամյակ	10
Անվանի անհատներ. երաժշտություն	Օհան Դուրյան. ծննդյան 100-ամյակ	12
Մշակույթ. գիտություն, գրականություն	Օգանեստոն (Օգ)	14
Հայաստանի Հանրապետության հուլիսամյա փառքեր և թողարկման փառքերը (1994–2022 թթ.)		17
2023 թ. Հայաստանի Հանրապետության հուլիսամյա փառքերի թողարկման ծրագիրը		23
Դրամահասարակներ	Լեհաստանի դրամահասարակ	24
	Լիսվայի դրամահասարակ	26
Ներքին մրցույթ – 2022		29
Միջազգային մրցույթ – 2022		30

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՀՈՒՇԱԴՐԱՄՆԵՐ

2022

ՀՀ կենտրոնական բանկի հրահարակոթյուն

Կազմեցին՝ Նունե Տերյանը, Անժելա Գևորգյանը
Խմբագիրներ՝ Ռուզաննա Վարդանյան, Գոհար Հովհաննիսյան
Ջևադորումը՝ Արամ Ռոռուսյանի

Տպաքանակը՝ 600

cba.am